

prijeti, pa take, da ga ne boli in da se premetavanje sem ter tje ne bode poškodovalo. Vbrizgati se mu morajo mlačnotopli klistiri obstoječi iz vode, na kateri so se navadne gomilice skuhale; vendar pa se mora pri tem delu z bolenikom prav rahlo in previdno ravnati, ker se živinčeta klistirov močno branijo. Vsake pol ure se klistiri ponavljajo. Znotraj pa se bolenikom podaje ricinovo olje, če pa tega ni, se pa z lanenim oljem isto doseže, 30—45 gramov (2—3 lote) na enkrat, kakor je pač žrebe močnejše ali slabejše. V olje se vmete jeden ali pa tudi po dva jajčna rumenjaka, kateri zmesi se potem še po malem $\frac{1}{4}$ litra čiste studenčnice prilije. Od tega zdravila se živinčetu po dvakrat na dan zjutra in zvečer daje. Komur je ogljeno-kisla magnezija pri rokah, ta more in sme od nje po 4 grame (1 kvintele) prej povedanemu zdravilu pridjati.

Bolezni breskvinih drevesnic.

V naši h krajih so breskve mnogovrstnim boleznim podvržene. Vzroki tem boleznim dozdej do dobra še niso spoznani. Pogosto trpijo drevesa silno veliko po tako imenovani beli rosi in pa po bolezni kodravici, t. j. bolezen vsled katere breskvino listje nekakošno kodravo postane. Obe ti bolezni ste provzročeni po glivicah, ki se za rast in prosoh drevesa prav nevarne, če so za časa njim nasproti ne stopi. Proti beli rosi nasvetujejo razne pomočke, kateri prav izdatno pomagajo. Žvepljenje, t. j. z žveplom stolčenim one dele drevesa potrositi, na katerih se je gliva ugnjezdila, ali pa škropljenje drevesa z vodo, v kateri je kuhinska sol, pepelni lug, železni vitriol raztopljen, je dobro sredstvo proti beli ali medeni rosi. Proti bolezni kodravici pomaga tudi izdatno obrezovanje drevesa nazaj do starega lesa in pa pridno omivanje in krtačenje celega debla.

Velika nadloga breskvinih drevesom so tudi listne uši. *Aphis persicae* in *Aphis amygdalis*. Na spodnji strani listja se jih pojavljajo včasih cele kepe, ki iz listov sok izsesavajo in tako veselo rast drevesa ovirajo. Listi se začno zvijati in nehajo delovati in nasledek je, da je rast mladik zadržana. Proti ti nezgodi pomaga kajenje s tobakom prav izdatno. Izmislili so v ta namen posebne kadivnice, ki svojemu cilju in koncu popolnoma vstrežajo. Ako je le malo mladik drevesnih od uši napadenih, tako že pomaga, ako se s precej redko tobakovo vkuhnino poskropijo.

Ptujška slovenska posojilnica.

Podpisani so ustanovili tukaj v Ptuji na podlagi postav od 9. aprila 1873 in 27. grudnia 1880 „hranilno in posojilno društvo“ kot za-

drugo z neomenjenim poroštvom, ktera je že začela svoje delovanje.

Najpoglavitejši namen tega društva je, dajati svojim udom na kratek čas posojila po kolikor mogoče nizki ceni in sicer v prvi vrsti na osobni kredit (up) in le izjemno proti nepremakljivi zastavi.

Sredstva, da se dajejo ta posojila, se dosežejo s tem, da uložijo zadružniki zadružne deleže in sicer ali po 10 goldinarjev kot opravilne deleže, ali po 100 goldinarjev kot glavne deleže, potem da se sprejmejo uklaide na hranilnične knjige, ktere sme uložiti vsaki, ali je ud ali ne, in tretjič s tem, da se ustanovi zadružni fond (reservni fond), kteremu se morajo odkazati vsled pravil vsako leto del čistega dobička in vstopnine novih zadružnikov. Visokost tega doneska določuje občni zbor.

Vodstvo zadruge oskrbljuje ravnateljstvo, ktero obstoji iz ravnatelja in pet odbornikov. Nad ravnateljstvom zaradi njegovega delovanja čuva vedno nadzorništvo.

Da pa zamore naše društvo dovršiti svoj najpoglavitejši namen, namreč da pripravi svojim udom prav vredna posojila, je pred vsem potrebno, da se naredijo na eni strani mnoge hranilnične uloge in da se na drugi strani udeleži mnogo posameznih in skupnih oseb z zadružnimi deleži pri društvu.

Za čas se bodo obrestovale pri našem zavodu uloge s 5% in se določi merilo obresti za posojila s 6%; obrestovanje bukvic zadružnih deležev pa je odvisno od tega, kakoršni se doseže h kocu vsakega leta opravilni čisti dobiček, vendar se sme upati, da te obresti ne bodo manjše, kakor ove od hranilničnih ulog.

Društvena uradnica je tukaj v Ptuji v „Narodnem domu“, in se bo tam uradovalo vsaki pondeljek in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne.

Ravnateljstvo: Andrej Jurca, trgovec in veliki posestnik v Ptuji; Miha Brenčič, veliki posestnik v Zabjeku; dr. Alois Gregorič, odvetnik in veliki posestnik v Ptuji; Tomaž Mikl, trgovec in veliki posestnik pri sv. Margjeti; dr. Jakob Ploi, odvetnik in veliki posestnik v Ptuji; Franc Urbas, veliki posestnik pri sv. Lovrenci na Dravskem polji.

Nadzorništvo: Alois Čeh, veliki posestnik v Ločiču; Benko Hrtiš, župnik v Ptuji; Simon Merkuš, veliki posestnik v Draženčih; Božidar Raič, župnik, državni poslanec in veliki posestnik pri sv. Barbari v Halozah; Martin Rodošek, veliki posestnik v Skorbi; Tonej Sok, posestnik in mlinar v Možkanjeh.

Kako je treba z mlekom ravnati.

Naše gospodinjje imajo pogosto navado, da novo pomolženo mleko po zimi v latvice nali-

no, da začetnikom nekaj iz skušuje posnetih naukov na izbiro ponudimo. Tako bodo vedeli kako jim je postopati, da v začetku ne zabredejo v škodo, ampak pravo zadenejo ter pridejo precej k dobremu konjskemu plemenu ali rodu. Svetujemo pa konjerejcem začetnikom, naj tudi marljivo opazujejo in vprašajo starejše, skušane konjerejce.

Konjerejci so proti drugim živinorejcem veliko na boljšem, ker jim za samce ali starce, to je žrebce, skrbeti ni treba. Za te skrbi država. To se vrši na razni način: ali so po žrebčarskih štacijah nastavljeni „cesarski“ ali državni žrebci, ali se cesarski žrebci zasebnikom v rejo in oskrbovanje dajejo. Posredno podpira vlada konjerejce tudi tako, da jim žrebce licencira ali zasebnike konjerejce podpira (subvencionira), da vzdržujejo žrebce.

Čemur se pa konjerejec začetnik ogniti ne more, to je skrb za dobre kobile. Od teh je zavisno vse njegovo konjerejstvo, pa tudi ono celih okolišev in vse dežele. Dobra kobila plemenka je žlahten biser, lep kapital, ki veliko obresti donaša po mladih žrebetih, premijah na razstavah. V 2—3 letih se kapital po 2—3krat dobi nazaj. Kako torej pridemo do dobre kobile plemenke?

Najbolje kaže dobro kobilu iti kupit. Toda to se ne posreči vselej in vsakemu. Lastnik dobre kobile bo jo težko hotel prodati, ali le po jako visokej ceni. In prav ima. Drugače ravna le tisti, ki je lehkomišljenec, ali v sili, ali ki vrednosti svoje kobile niti ne pozna. Arabski konjerejec dobre kobile ne proda. Žali Bog so naši konjerejci veliko bolj mehki proti zapeljivemu denarju, kakor paganski Arabje. Šploh pa od vrlega konjerejca bo dobra kobila vselej težko dobiti ali samo po visokej ceni. Vsled tega navadno konjerejci začetniki kupijo kobile slabše vrednosti in torej uže začetek novemu konjerejstvu ni dobro in srečno nastavljen.

Zato kaže drugo pot krenoti in ta utegne vsakako bolja biti, čeravno je več časa in potrpljenja treba. Nakupijo se namreč mlade žrebice za plemo. Teh je leži dobiti. Konjerejci so pogosto prisiljeni prodati žrebice, ker jim prostora zmanjka. Cena žrebicam navadno ni pretirana. Kupec naprej vidi, kakšno plemo mu utegne zaroditi, ker ima očeta in mater pred seboj. Mogoče je se tudi posvetovati s starejšimi, zvedenimi konjerejci.

Meseca avgusta in prve dni septembra odstavljajo žrebičke. Kder je lepo plemo, ondi se uže poprej pogajajo zastran cene mladim žrebičkam. Zato se moramo tudi uže poprej potruditi in po okolici ogledavati, kde bi mogoče bilo najti lepih žrebie. Preveč goldinarje stiskavati pa ni treba. Tukaj ne gre za nekaj goldinarjev, ampak za stotake in časih tudi za tisučake, za vse bodoče plemo na posestvu.

Na stotine lepih žrebie nam pokupijo taji kupčevalci vsako leto in jih odženejo v tuje dežele, na veliko škodo domačemu konjerejstvu. Dema zaostajajo slabše žrebice, ki polagoma skvarijo vse plemo ali vsaj ovirajo prizadevanja države in konjerejskega društva.

Vsakako pa mora mladi konjerejec takšnih kobil ali žrebie nakupiti, da so primerne žrebceem njegovega konjerejskega okoliša — Zuchtgebiet. — V tem oziru se mnogo greši. Da bi nekaj denarjev prihranili, kupijo kde kako malo, slabotno kobilče ali izdelano kobilu, navadno na Vogerskem, Hrvatskem ali konjskej dražbi, zlasti jim dopadajo zavrženi vojaški konji. Mislijo, da jim za dober zarod uže žlahtni žrebec potrebno dostavi, pa se varajo. Pogosto prihajajo na ta način prave konjske spake na beli dan. Kupci jih ne kupijo, za okolico ne sodijo, ostanejo torej doma in zaplodijo plemo, katerega ne more nihče popraviti ali le z največjimi stroški konjerejskega društva in državne blagajnice. Tam kder redijo noriške konje, dalje v 3. in 5. konjerejskem okoliši zadenemo najčešče na takšne spake, plod krivega križanja plemen. Kazalo bi takšno napačno naskrižno ubrejanje celó prepovedati, ker je preškodljivo javnim koristim.

V 5. konjerejskem okoliši, zlasti v Savinjskej dolini, nahaja se mnogo in lepih žrebie in kobil. Kdor tedaj želi ondotno plemo ali rod omisliti si, naj se tje potruži in tam nakupi dobrih živalij za plemo. Tisti ki posebno obravnavajo težke konje noriškega plemena, naj potujejo v gornjo Mursko in Aniško dolino. Tam dobijo, česar želijo.

Bolezen differitis prihaja večjidel od prehlada in po pitji premrzle vode. Kedar človek na to čuti, da ga grlo boli, precej naj se ugreje in malo spoti. To pa le o pričetku pomaga, pozneje bi ne koristilo. V trdovratnem slučaju naj se vzame za malo žlico belega galuna, na pol glaža vode ali toliko, kolikor se ga voda navzeti hoče. Galun mora biti zdrobljen in je dobro še pridjati od enega jajca malo beljaka, namreč četrti ali peti del. To se zmeša in v mlačnem stanju se grlo izmije trikrat v pol dnevu. Pijača se mora pripraviti, pa ne zadrževati, ampak hitro piti: namreč mlačna voda, kateri se je sladkor pridjal.

Anton Marguč.

Sejmi 1. marca Planina, Vozenica, Wolfsberg v lipniškem okraji, 3. marca Vransko, Rače (konjski sejem), Lučane, Maribor (goveji in konjski sejem), Oplotnica, 4. marca Vojnik, Ljutomer, 6. marca Gradec (goveji in konjski sejem, Lagerstrasse blizu klavnice), Radgona, sv. Peter pod sv. gorami, 8. marca Pilštanj, Videm, Slov. Gradec, 10. marca nemški Landsberg, Dol, sv. Jurij pod Tabrom, sv. Jedert,

Kapela v brežiškem okraji Gornja Kostrivnica, Orehova ves v brežiškem okraji, Poličane, Strass, Spodnja Folskava.

Dopisi.

Iz Maribora. (Dopisnice — dragonci — znorela, — plesi, — kreisamt, — šulverein, — glavarstvo, — nesramnost.) Tukajšnji Slovenci naj vselej zahtevajo slovenskih poštnih dopisnic, nakaznic. Saj so dobiti, le tirjati je treba in dosledno jih rabiti. Vojakom dragoncem, zvečinoma samim Slovincem, se huda godi, neusmiljeno jih mučijo, časih celo na cesti, da je uže vsemu prebivalstvu preveč. Često slišiš zraven strašno preklinjanje: verfluchter, krainischer Hund itd. — Znorela sta 2 človeka, delavec Inkret je v Dravo skočil pa še rešen bil, ženska iz okolice Mahrenberške pa je obleko s sebe trgala, obadva sta poslana v norišnico. Plesov je bilo letošnji pust 39 in se plačalo za dovoljenja 187 fl. — Novo skladišče v Melji stalo je 158.000 fl. in je vložilo se blaga uže 10.088,234 kilo. — Stari „kreisamt“ hočejo baje prodati pa še ni slišati ali je dr. Schmiderer dolg iz Seidla iztirjal ali ne? Šulvereinski Nagele berači uže v Ameriških novinah denarjev za šulverein. Bolje bilo bi, ko bi sam hotel oditi v Ameriko, v realki ga nebi silno pogrešali. Iz pekerske šulvereinske šole všlo je 17 učencev v Lembah, ker se tukaj več in bolje uči. Hočki g. Onič mora mimo razvanskega Onnitscha biti pravi slovenski korenjak, ker se ga šulvereinariji toliko bojijo. Zadnjič so jecljali: „dieser ist unser Gegner“. Habt Acht! — V glavarstvu je lani bilo 590 porok, narodilo je se 2864 otrok, 438 nezakonstih, umrlo je 2194 ljudi. — Spoštovanega župnika sv. Martinskega je nekdo grdo razžalil v „Marburger-Zeitung“. Kdor v temu listu mešnika žali, ta se lahko nima pritoževati zastran priimka, o katerem dopisun brodi.

Iz Ptuj. (Ptujski okrajni odbor) je sledeče poročilo gledé ravnanja z okrajnim premoženjem od leta 1883 priobčil. A. Dohodki: 1. Od leta 1882 je ostalo gotovine 1188 fl. 62 kr., zaostale okrajne priklade od prejšnjih let 12774 fl. 82 kr., 2. 25% okrajne priklade od leta 1883 26.809 fl., 3. Subvencija ali pripomoček iz deželne zaklade za okrajne ceste 2726 fl. 37 kr., 3. Mitnina od borlskega mosta 3273 fl. 14 kr., 5. različni dohodki 147 fl. 23 kr. Dohodki tedaj znašajo 46.819 fl. 18 kr. B. Tirjatve okrajne blagajnice: 1. Pri ces. kr. davkariji se neizplačanih okrajnih priklad 11.068 fl. 63 kr., 2. pri deležni zalogi neizplačana subvencija 517 fl. 2 kr., Tirjatve okrajne blagajnice znašajo 11.785 fl. 65 kr. C. Izdatki ali stroški: 1. Za okrajne ceste, mostove in za uradne stroške 20.588 fl. 19 kr., 2. Donesek za deželno šolsko zalogo v Gradci 10.297 fl. 50 kr., 3. Sub-

venecija ali denarni pripomoček: a) ptujski mestni občini za gimnazijo 500 fl., b) ptujski mestni občini za obrtniško šolo v gimnaziji 120 fl., c) za druge subvencije 280 fl., skupaj 900 fl., 4. Štipendije za 2 učiteljska pripravnika 250 fl., 5. Za zdravila za okrajne uboge 134 fl. 52 kr., 6. Mestni občini ptujski za šub, po tem različni drugi stroški 733 fl. 51 kr., 7. Dača od borlskega mosta 239 fl. 73 kr., 8. Stroški za zasigurenje obrežja Drave 89 fl. 19 kr., 9. Za izplačanje dolga za borlski most od leta 1876 dvema upravnikoma 1557 fl. 77 kr. in gospodu Martinu Kaiser-ju 8426 fl. 26 kr., skupaj 9984 fl. 30 kr. Izdatki tedaj znašajo 43.217 fl. 77 kr. D. Dolgovi okrajne blagajnice: 1. Denarni pripomoček ali subvencija ptujski požarni straži 50 fl., 2. Za branje Drave 66 fl. 16 kr., 3. Ostali dolg za borlski most od leta 1876 7400 fl., Dolgovi okrajne blagajnice tedaj znašajo 7516 fl. 16 $\frac{1}{2}$ kr. Če se od izkazanih dohodkov od 46.819 fl. 18 kr., odračunajo izdatki alj stroški od 43.217 fl. 77 $\frac{1}{2}$ kr. Ostane na koncu dembra 1883 gotovine 3601 fl. 41 kr. Ker je tirjatve okrajne blagajnice 11.585 fl. 65 kr., znašajo dolgovi pa samo 7416 fl. 16 $\frac{1}{2}$ kr., še ima blagajnica po izplačanju vseh dolgov za tirjati 4016 fl. 48 $\frac{1}{2}$ kr., kateri znesek se bode za popraviljanje borlskega mosta, kder stroški 4700 fl. znašajo, porabil. Z ozirom na to, da se dolgovi za borlski most od leta 1876 in vsi drugi stroški za leto 1884 iz poračunanih dohodkov izplačajo, in z ozirom na to, da so vse okrajne ceste in mostovi v popolnoma dobrem stanu, se mora sigurno upati, da okrajne priklade za leto 1885 ne bodo 13% direktne dače prekoračile; klemu še pride izvanredna doklada od 7% za šolske stroške, katere se v znesku od 10.298 fl. 50 kr. v mesečnih obrokih v deležno šolsko zalogo v Gradec plačevati morajo.

Iz Celjske okolice. („Nachklänge“ občinske volitye.) Sedem občinskih odbornikov je podpisalo ovadbo in jo vložilo pri državnem pravdnistvu, da je nemška liberalna stranka volila s ponarejenimi in krivičnimi pooblastili. Oho Bezocci! Ovadba se opira na pet izjav tistih žensk, za katere je ta stranka volila in katere odločno izjavljajo, da neso nikoli dale pooblastil omenjeni stranki. Izjave teh petih žensk so pri rekurzu v Gradci. Dragi moj „Kmetski prijatelj“, „hodie mihi, eras tibi“. In častivredna „Deutsche Wacht“! „Tam leži resnobna bridkost — Dort liegt der bittere Ernst“, — mit dem blamirten Hirtenbrief! „Slov. Nar.“

Iz Ribnice. (Šulverein.) Akoravno smo precej oddaljeni od znanih nemških mest, vendar je tudi k nam veter zanesel nekega agenta šulvereinsega. Ta agent je odpadnik renegat, znani šulvereinski Kdo bi si bil nekaj mislil, da bo ta človek kedaj izdajalec svojega naroda, ker je bil tako vnet za slovensko stvar! Tudi oča mu je priden narodnjak. Bogu bodi potoženo, da se med nami najde še zmiraj dosti narodnih Judežev, toraj tudi prej imenovani šulvereinov zastopnik ni